

TEMA VALG I BRASILIEN

Drømmen om storhed

PRÆSIDENTVALG. Brasilien har indtaget en regional lederrolle, der skal sikre nationen en naturlig plads blandt verdens stormagter, mener brasilianerne. En alliance med Kina og Indien er ved at tage form, og i dag genvælges landets ambitiøse præsident.

Af Ebbe Fischer

RIO DE JANEIRO: Fattigdommen er her endnu. Og rigdommen. Brasiliens tidligere hovedstad er omkranset af stejle klipper, der huser verdens vel nok smukkeste beliggende slumkvarterer – Rios favelaer – under en blå himmel. Den berømte Jesus-statue overvåger byen, og i centrum ved strandkanten ligger penthouselejligheder på stribe. De huser en enorm rigdom, der fuldbyrder billedet af Brasilien.

Foran sikkerhedshegn og overvågningskameraer vader ydmyge gadehandlere på deres stærke, senede ben henover Copacabanas berømte sand med store colakasser hængende over skuldrene. Solen skinner, og når man spørger dem, er de ikke i tvivl.

»Lula,« smiler de, og ufuldkomne tandsæt genspejler lyset.

Landets centrum-venstre præsident er populær. Luiz Inácio »Lula« da Silva, der som 12-årig startede sin karriere som skopudser på gaden, har op til valget i dag ført med omkring 20 procentpoint over rivalen Geraldo Alckmin. Det var ellers lidt af en overraskelse, at Lula overhovedet er ude i denne afgørende anden runde – også selv om flere korruptions-skandaler har ramt hans bagland. Præsidenten er nemlig gået fri, og mange brasilianere mener, at deres leder er

Brasiliens centrum-venstre præsident er en populær herre blandt landets fattige indbyggere. Han blev selv født ind i en fattig familie, og som ung knægt startede han sin karriere som skopudser og gadesælger. Foto: Reuters

uden skyld i sagerne, og i øvrigt anser man ikke konkurrenterne for mere tillidsvækkende. Samtidig har Rios fattige gadehandlere oplevet reelle forbedringer i levestandarden, da landets 12 mio. fattigste familier nu modtager 35 dollars om måneden, og 95 procent af familierne i favelaerne har endda fået adgang til lægehjælp. Et stort skridt i et land, hvor størstedelen af befolkningen lever i fattigdom – forklarer Danmarks honorære konsul, brasilianeren José Luiz Santana:

»Folket ser Lula som en af deres egne. Han kommer selv fra fattigdom, og han har givet de fattigste mad på bordet, ligesom han har sørget for sundhed.

Potentialet Brasilien

Verdens femtestørste land

Indbyggere	188 mio. indbyggere
Hovedstad	Brasília
Største by	São Paulo (18 mio. indb.)
Religion	Romersk-katolsk
Vigtigste eksportartikel	Fly
BNP	800 mia. USD i 2005 (Frankrig godt 1.800 mia.)
Øverskud på handelsbal. i 2005	44,7 mia. USD
Forventet vækst i BNP i 2006	3,4 procent

BERLINGSKE TONDSÆT LARSEN / FÆRUC

Nu lover han, at han vil tage fat på uddannelse i den næste periode,« siger konsulen, der regner med, at Lula kommer til at sidde i 16 år. Indtil videre har han siddet i fire.

Globale ambitioner

Brasilien er et land med et enormt potentiale, og det har de danske virksomheder også opdaget. Maersk har f.eks. udvidet sine aktiviteter i landet, og siden 2001 har den danske konsulent

købt sig ind på fem områder i farvandet ud for det sydlige Brasilien. Nu er man i gang med at undersøge undergrunden for olie. Samtidig boomer samhandlen, og Maersk Line har omkring 1.900 årlige havneanløb i Brasilien, mens Udenrigsministeriet – i lighed med andre lande – peger på det store uudnyttede potentiale. Selvom bureaukratiet kan være tungt.

I Rio ligner landet en stormagt. Der er noget kraftfuldt og uimodståeligt over storbyen, og over det gigantiske land, der strækker sig over halvdelen af kontinentet. Og brasilianerne ved det. De anser sig selv for regionens naturlige ledere, og længere syd på hos den notoriske konkurrent Argentina, har man erkendt, at løbet er kørt. Kampen om lederskabet er tabt. I

den voksende sydamerikanske organisation Mercosur, der er etableret efter europæisk forbillede, har Brasilien indtaget den førende rolle. Politiske teoretikere anser den regionale supermagt som en offensiv enhed, der bruger Mercosur til at styrke sin position i de internationale fora. De øvrige lande i Mercosur vurderes derimod til at arbejde ud fra en mere defensiv strategi: De vil understøtte en svag international position.

Og mens store dele af Latinamerika efterhånden er kendt for en stærk anti-amerikansk retorik, balancerer Lula og Brasilien i forhold til supermagten i nord. Man opretholder et rimeligt forhold for at opnå indflydelse på den internationale scene, og Brasiliens rodfæstede demokrati – samt en positiv position i forhold til frihandel – leder til en slags forståelse.

I juli lykkedes det for Lula at blive inviteret med til et G8-topmøde som gæst sammen med ledere fra Kina, Indien og Sydafrika. De fire lande bejler til det internationale samfund om en ny accept af deres styrke, og de har indledt et uformelt strategisk samarbejde. I firserne leverede Kina f.eks. komponenter til det brasilianske atomvåbenprogram, der først blev lukket i 1990. Brasilien kunne nemt have lavet bomben, men stoppede få måneder før, man var klar til en prøvesprængning.

»Man anså ulemperne ved det store internationale pres, der selvfølgelig ville komme, for at være for store. Og siden 1992 har FN inspiceret i Brasilien,« siger José Luiz Santana.

Konsulen har en lang diplomatisk karriere bag sig, og han var i starten af halvfemserne involveret i ledelsen af Brasiliens nukleare program. Nu har landet imidlertid vendt fokus mod den civile udvikling. Her er potentialet stort, selvom favelaernes eksplosivt voksende befolkninger i disse år skaber parallelsamfund – og mere gangstervælde – i slumkvartererne. Imens vurderer de intellektuelle, at landet med de omkring 80 procent fattige har demografisk basis for borgerkrig og revolution. Men det ligger tilsyneladende ikke til de fredselkende brasilianere.

»It is not the Brazilian way,« mener José Luiz Santana, og gadehandlerne griner på Copacabana.

